

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2012-2013

Basisschool De Waterkant

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 20VU|C1
Onderzoeksnummer : 196502
Datum onderzoek : 17 en 18 juni 2013
Datum vaststelling : 16 september 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	12

1 INLEIDING

Op 17 en 18 juni 2013 heeft de inspectie Basisschool De Waterkant bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2012-2013. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het stelselonderzoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksofzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/ 2, 3, 4, 6, 7 en 8;
 - gesprekken met de directie, de intern begeleider en met leraren zijn gevoerd;
 - een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek is gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op obs De Waterkant naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 BEVINDINGEN

Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op Basisschool De Waterkant de kwaliteit van het onderwijs op een aantal onderzochte indicatoren op orde is. Het betreft hier met name de aspecten opbrengsten, leerstofaanbod, onderwijstijd, schoolklimaat, didactisch handelen en het systematisch volgen van de vorderingen van de leerlingen.

Uitgangssituatie

De Waterkant heeft een turbulente periode achter de rug. In de afgelopen jaren heeft de school te maken gehad met meerdere directiewisselingen en het vertrek van de intern begeleider en een zestal leraren. Sinds dit schooljaar heeft de school een nieuwe directeur en per 1 oktober 2012 is een nieuwe intern begeleider aangesteld. De managementstructuur is gewijzigd en nu werkt de school met een managementteam (MT) dat is samengesteld uit de directie, de intern begeleider en de daltoncoördinator. Op gezette tijden overlegt dit MT ook samen met de bouwcoördinatoren.

De opbrengsten

De eindopbrengsten zijn voldoende. De resultaten op de Cito- Eindtoets zijn in 2013 onvoldoende, maar in 2011 en 2012 voldoende. De school analyseert haar toetsresultaten en neemt, indien nodig, maatregelen om de resultaten te verbeteren. Zo gaat de school volgend schooljaar werken met een nieuwe methode voor rekenen waarmee beter gedifferentieerd kan worden. De verwachting op basis van de Cito Entreetoets van groep 7 is dat de eindresultaten komend jaar weer op het te verwachten niveau liggen. De resultaten op tussengelegen momenten zijn eveneens voldoende. Vier van de vijf meetmomenten (technisch lezen in de groepen 3 en 4, begrijpend lezen in groep 6 en rekenen en wiskunde in de groepen 4 en 6) zijn gemiddeld voldoende. Alleen rekenen in groep 4 is onvoldoende. Maar ook hier verwacht de school door de invoering van de nieuwe rekenmethode weer hogere resultaten.

Het niveau van de sociale competenties is niet beoordeeld omdat de school hiervoor geen landelijk genormeerd volginstrument gebruikt (indicator 1.5).

De lessen

In de lessen is de Dalton werkwijze duidelijk te herkennen. De leraren en de leerlingen weten goed wat ze van elkaar kunnen verwachten. De instructiemomenten zijn voor de leerlingen bekend en daarnaast werken ze

zowel individueel als gezamenlijk gemotiveerd aan hun taak en opdrachten. De meeste leraren hanteren een duidelijke structuur in de les, waarbij de sfeer prettig en open is. Doordat de school met de Vreedzame school werkt, is de onderlinge omgang ook een onderdeel van de leerstof. Bevordering van actief burgerschap en sociale integratie maakt hier een integraal onderdeel van uit. De leraren leggen de leerstof over het algemeen duidelijk uit, waarbij zij het doel van de les benoemen, aansluiten bij de voorkennis van de groep en de leerlingen de gelegenheid geven om vragen te stellen. In diverse lessen zijn voorbeelden van coöperatieve werkvormen gezien.

De afstemming van de verwerking van de leerstof krijgt een plek in het takensysteem en hiervoor gebruikt de school diverse materialen en computerprogramma's voor zowel de beter presterende leerlingen als de leerlingen die de minimumdoelen verwerken. De afstemming heeft dan ook op drie (aanbod, tijd en verwerking) van de vier onderdelen een voldoende beoordeling gekregen.

Het volgen van de ontwikkeling van leerlingen en de leerlingenzorg

De Waterkant heeft een volledige toetskalender en inmiddels is het schooleigen zorgplan aangepast. Door het vertrek van de intern begeleider heeft de leerlingenzorg aan het begin van het schooljaar enigszins onder druk gestaan. De nieuwe intern begeleider heeft na haar komst in de herfst direct ingezet op analyse van de mogelijke leerproblemen van een aantal zij-instromers en het bepalen van vervolgstappen. Daarnaast zijn de eerste groepsbesprekingen gevoerd. De verdere invoering van het handelingsgericht werken (HGW) is opgepakt. De eerste actie was het uitwerken van het didactisch groepsverzicht naar een groepsplan met duidelijke doelen voor de verschillende instructieniveaus. Hiermee wil de school preventief gaan werken om achterstanden te voorkomen en opgelopen hiaten snel weg te werken. Na de toetsronde in januari 2012 is er gestart met groepsplannen voor rekenen en spelling. Parallel hieraan zijn de leraren geschoold in het analyseren van de toetsgegevens om meer inzicht te krijgen in mogelijke hulpvragen van leerlingen. De handelingsplannen die de school gebruikt, worden over het algemeen in voldoende mate geëvalueerd. Verder is de school gestart met het opstellen van ontwikkelingsperspectieven.

De kwaliteitszorg

Eén van de opdrachten van de interim directeur was het opstellen van het nieuwe schoolplan. De huidige directie pakt samen met het team belangrijke ontwikkelpunten uit het nieuwe schoolplan op: het vormgeven van eigentijds daltononderwijs en de verdere ontwikkeling van HGW waardoor de leraren aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen en een actueel aanbod dat differentiatie mogelijk maakt. Dit jaar is een nieuwe methode voor begrijpend lezen geïmplementeerd en komend jaar volgt een nieuwe rekenmethode.

De opbrengsten evalueert de school na iedere toetsronde op leerling-, groeps- en schoolniveau. De school heeft de ambitie hoge opbrengsten te realiseren en gebruikt hierbij streefdoelen. De toetsresultaten en de uitkomsten van studiedagen en verbeterplannen worden regelmatig gecommuniceerd met ouders.

Verbeterpunten voor de onderwijskwaliteit

Naast deze positief beoordeelde aspecten vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen waarvan de kwaliteit verbetering behoeft. Het betreft de afstemming van de instructie, het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen en de planmatige zorg. Bij de kwaliteitszorg gaat het om de regelmatige evaluatie van het onderwijsleerproces en de borging.

De afstemming bij de instructie en het geven van planmatige zorg

De leraren analyseren over het algemeen de methodegebonden toetsen voldoende en gebruiken de registratieformulieren (digitaal) daarbij. Het werken met groepsplannen is net gestart en het team volgt hiervoor regelmatig scholing. Er zijn nu groepsplannen voor spelling en rekenen waarin de leraar algemene doelen per niveaugroep aangeeft. Op dit moment verschillen de leraren nog te veel in de wijze waarop ze bijhouden wanneer de instructie gegeven is, wat de aard van de instructie is (voorinstructie, herhaalde instructie, werken met concreet materiaal/ extra hulpmiddelen, begeleide inoefening) en het effect hiervan (indicator 6.2).

Omdat de school ook nog niet in alle groepen de sociaal-emotionele ontwikkeling van haar leerlingen volgt, is indicator 7.2 onvoldoende beoordeeld.

Zoals gezegd, heeft de school een begin gemaakt met het geven van preventieve zorg conform de doelen in de groepsplannen. Voor leerlingen die curatieve zorg nodig hebben vanwege hiaten in kennis of omdat zij leer- of ontwikkelingsproblemen hebben, is inmiddels de hulpvraag in beeld gebracht

door nadere analyse of extra onderzoek. De vervolgstap het geven van geplande hulp middels een handelings- of hulplan gebeurt nog niet in voldoende mate in alle groepen. Ook in de kwaliteit van de hulplannen is nog winst te boeken. Om deze redenen is indicator 8.3 als onvoldoende beoordeeld.

Kwaliteitszorg

Mede door de personeelsveranderingen zijn een aantal onderdelen van de kwaliteitszorg blijven liggen. Zo evalueert de school nog niet systematisch en cyclisch alle onderdelen van het onderwijsleerproces aan de hand van haar eigen vooraf gestelde criteria. Wel richt het MT zich sterk op de uitvoering van het Daltonconcept. Hiervoor zijn groepsbezoeken afgelegd en heeft de daltoncoördinator een belangrijke taak. Verder is de borging een ontwikkelpunt. Het nieuwe MT heeft het afgelopen jaar sterk ingezet op scholing en is nog bezig met het hernieuwen van werkwijzen en afspraken. Via regelmatige klassenbezoeken gaat het MT na of de afspraken nageleefd worden en of er verdere actie nodig is (professionalisering of coaching van leraren).

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de onderwijskwaliteit op Basisschool De Waterkant op een aantal van de onderzochte onderdelen verbeterd kan worden. De inspectie handhaaft het reeds toegekende basisarrangement. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			•	
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT3A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	